

مارکوس تولیوس سیسرون

ترجمه شهاب‌الدین عباسی

چگونه

پایه‌سن
بگذاریم

بنگاه ترجمه و نشر
کتاب پارسه

فهرست

۹	با گوهرهای حکمت
۱۳	مقدمه
۲۷	چگونه پا به سن بگذاریم
۱۴۲	برای مطالعات بیشتر

با گوهرهای حکمت

مجموعه خردمندی کهن برای خوانندگان مدرن کاری از انتشارات دانشگاه پرینستون است که تا این تاریخ، دوازده کتاب از آن منتشر شده است. در این مجموعه عده‌ای از محققان خبره، به انتخاب و ترجمه از زبان اصلی برخی از مهم‌ترین متون باستان پرداخته‌اند و مقدمه‌هایی فشرده و خواندنی و توضیحات متنی و تاریخی معتبری بر ترجمه افزوده‌اند. کتاب‌ها بر محور موضوعاتی مهم مانند سیاست، زندگی فردی و اجتماعی، و آداب اندیشیدن شکل گرفته‌اند که همه انسان‌ها

۱۰ ■ چگونه پا به سن بگذاریم

همواره درگیر و دل‌مشغول آن‌ها بوده‌اند و امروزه هم هستند. این آثار «قدرت درونی» دارند و در حل مسائل انسان معاصر می‌توانند منبع رجوع و کمک باشند.

اولین کتاب این مجموعه با موضوع راه‌های پیروزی در انتخابات، در سال ۲۰۱۲ منتشر شد. دو کتاب بعدی درباره راه و رسم کشورداری و مواجهه با میانسال‌ها و پیری (کتاب حاضر) به ترتیب در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۶ منتشر شدند. چند کتاب دیگر این مجموعه با محوریت پیروزی در بحث و استدلال، روبه‌رو شدن با مرگ، آداب دوستی، آداب رهبری، و آزادی شخصی، در سال ۲۰۱۸ منتشر شدند. کتاب‌های دیگر این مجموعه به موضوعاتی نظیر این اختصاص دارند که چگونه باید آرامش خود را حفظ کنیم، چگونه به جنگ و سیاست خارجی بیندیشیم و چگونه درباره خدا فکر کنیم. این چند کتاب اخیر نیز در سال ۲۰۱۹ منتشر شده‌اند.

با گوهرهای حکمت ■ ۱۱

این کتاب‌های ماندگار، نویسندگان بزرگ و نامداری چون سیسرون (کیکرو)، سنکا، توسیدید (توکودیدس)، اپیکتتوس، و پلوتارک (پلوتارخوس) دارند که از فیلسوفان، دولتمردان، مورخان و سخنوران بزرگ تاریخ‌اند. — ترجمه همه کتاب‌های این مجموعه تقدیم خوانندگان گرامی خواهد شد.

مترجم و پژوهشگر کتاب حاضر، دکتر فیلیپ فریمن، استاد علوم انسانی در دانشگاه پیردین در کالیفرنیاست. او دکترایش را از دانشگاه هاروارد در ادبیات و زبان‌شناسی کلاسیک گرفته و کتاب‌های متعددی منتشر کرده است. سه کتاب از مارکوس سیسرون و یک کتاب از برادر وی در این مجموعه، به همت دکتر فریمن ترجمه و تنظیم شده است. ترجمه‌های خوب و روان او از متون کلاسیک را ستوده‌اند. چگونه پا به سن بگذاریم بر اساس ترجمه و توضیح اثری از مارکوس

۱۲ ■ چگونه پا به سن بگذاریم

تولیوس سیسرون، فیلسوف، سیاستمدار و سخنور نامدار رومی پدید آمده است — چنانکه فریمن می گوید، در دنیایی که فکر و ذکرش جوانی و «جوان سازی» است، بیش از پیش به این کتاب نیاز داریم.

شهاب‌الدین عباسی

خرداد ۱۳۹۸

مقدمه

سال ۴۵ پیش از میلاد، سال بدی برای مارکوس تولیوس سیسرون^۱ بود.

سخنور و دولتمرد مشهور رومی، تنها بود و در اوایل دهه ششم زندگی خود به سر می برد. مدتی پیش از این، همسرش را که شریک سی ساله زندگی اش بود

۱. Marcus Tullius Cicero: مارکوس تولیوس سیسرون (۱۰۶ ق.م-۴۳ ق.م). نام او به زبان رومی کیکرو تلفظ می شود و در زبان لاتینی، سیسرو. در زبان فارسی، از جمله در دایرةالمعارف فارسی مصاحب، بیشتر به سیسرون معروف است

۱۴ ■ چگونه پا به سن بگذاریم

طلاق داده بود و با زنی جوان ازدواج کرده بود. اما بلافاصله از او نیز جدا شد. سیسرون دختر دلبندی به نام تولیا داشت که در اوایل سال از دنیا رفت و او را در غم و اندوه فرو برد. جایگاه او در صدر سیاست رومی هم درست از چهار سال پیش به این طرف، زمانی که یولیوس (ژولیوس) سزار از رودخانه روبیکون گذشت و جمهوری روم را به جنگ داخلی کشاند، از دست رفته بود. سیسرون نمی‌توانست از سزار^۱ حمایت کند. به همین دلیل، پس از مقاومتی اولیه در برابر دیکتاتور جدید، و به دنبال آن، پس از دریافت عفو تحقیرآمیز، بازنشسته شد و به زادگاهش برگشت.

او در آنجا، دور از روم، پیرمردی سرگرم کار خود

۱. CaesarJulius: گایوس یولیوس (ژولیوس) سزار (۱۰۰-۴۴ ق.م). سردار و سیاستمدار معروف رومی، فاتح گل (۵۸-۵۰ ق.م)، پیروز در جنگ داخلی (۴۹-۴۵ ق.م) و دیکتاتور روم (۴۶-۴۴ ق.م). -م.

بود و برای دنیا فایده نداشت. اما به جای اینکه خود را به پیاله‌های شراب بسپارد و مثل دوست کم‌سن‌ترش، کاتو، خودکشی کند، به نوشتن روی آورد. سیسرون در جوانی پژوهشگر مشتاق فلسفه یونان بود و آرزو داشت با شرح ایده‌هایی به هموطنان رومی‌اش، اثر و نشان خود را بر دنیای ادبی بگذارد؛ ایده‌هایی که در افلاطون، ارسطو و دیگر متفکران بزرگ کشف می‌کرد. او طبعاً به آموزه‌های رواقی دربارهٔ فضیلت، نظم، و مشیت الهی متمایل بود که به نظرش در مقابل نظرات محدود و لذت‌طلبی اپیکوری‌ها قرار داشت. و به این ترتیب بود که دست به قلم برد و شروع به نوشتن کرد. در دورهٔ زمانی بسیار کوتاهی، از صبح زود تا اواخر شب کار می‌کرد و رسالات پرشماری دربارهٔ حکومت، اخلاق، تحصیل، دین، دوستی، و وظیفهٔ اخلاقی نوشت.